

DEBAT 17. JAN. 2015 KL. 21.00

Det er nu, vi skal holde fast i vores åbne samfund

Det har taget hundreder af år at opbygge vores frie demokrati, men det kan nedbrydes med ganske få love i frygten for terror.

10

EVA SMITH juraprofessor

Mange politikere mener i disse dage, at vi nu må sikre os bedre mod terror. Alt skal gøres og uden bagkant. Men hvad med lidt gusten eftertanke? Hvad gik galt i Paris?

Først og fremmest var redaktionen ikke sikret ordentligt. Man gik bare ind med et kort. En reception med vagt og skudsikkert glas kunne formentlig have gjort en forskel. Eller hvad med en panikknop, der kunne udløse en alarm, når et våben passerer døren? En sådan kunne have advaret alle i huset om, at det var alvor, og hurtigt bringe politi til stede. Jeg forestiller mig, at Jyllands-Postens redaktion er noget bedre sikret end Charlie Hebdos.

Så hvad er det egentlig for nogle beføjelser, PET skal have? PET har allerede vide beføjelser til registrering, overvågning, telefonaflytning samt mulighed for at gå hemmeligt ind i folks hjem og opsætte skjulte kameraer etc.

EVA SMITH

Eva Smith (f. 1942) er juraprofessor ved Københavns Universitet. Hun har været formand for Det Kriminalpræventive Råd i 16 år og er tidligere dommer i Østre Landsret.

Den franske efterretningstjeneste kendte de tre gerningsmænd, men kunne alligevel ikke hindre angrebet. Tilsyneladende registrerer det franske politi så meget, at det ikke har tid til at koordinere alle oplysningerne.

I 24 timer var politiet i Paris i højeste beredskab for at finde hustruen til en af gidseltagerne, før det viste sig, at hun var udrejst af Frankrig fem dage tidligere. Hvordan kunne det ske? Politiet modtager jo alle passagerlister.

LÆS OGSÅ [Pia Kjærsgaard og Inger Støjberg må kaldes til orden](#)

Men hvad skal vi så finde på? For vi *vil* føle os sikre. Man kunne måske lukke en moské? I forbindelse med terrorpakke 2 i 2006 var et forslag fremme om, at PET skulle vurdere alle personer, som søgte indrejse- eller opholdstilladelse i Danmark og give afslag til enhver, der »har udvist demokratifjendtlig adfærd eller modarbejdet grundlæggende demokratiske værdinormer«.

Forslaget indeholdt endvidere et stk. 2, hvorefter der også skulle gives afslag, hvis personen »ikke aktuelt viser sådan adfærd, men om hvem der er alvorlig grund til at frygte, at de *vil gøre sig skyldige heri*« (min kursivering).

Jens Stoltenberg sagde det så flot og gribende efter Breiviks angreb i Norge, og Frankrigs Hollande har ekkoet ham: Vi skal ikke gribe til hævn og yderligere restriktioner, vi skal bekæmpe ondskab ved at stå sammen og holde fast på vore værdier, bevare vores åbne og demokratiske samfund

Eva Smith

Hvad der ligger i »demokratifjendtlig adfærd«, og hvorvidt en given person måtte anses i fremtiden at udvise en sådan, skulle overlades til PET's skøn. PET skulle ikke begrunde sin afgørelse, og afgørelsen kunne ikke ankes.

Måske kunne reglen også gælde for udlændinge, der allerede bor i Danmark? Så bliver der måske udvist én for mange, men hellere det end at løbe nogen risiko.

»Det er måske at gå lidt vidt«, spørger jeg spagfærdigt.

»På ingen måde«, svarer stålsatte politikere. »Det drejer sig jo om en af demokratiets grundpiller, ytringsfriheden. Den må forsvares med alle midler ...«.

»Men jeg troede, at ytringsfriheden netop betød, at der skal være plads til også de tanker, vi ikke kan lide?«.

»Du troede, og du troede. Du kan jo se, hvordan situationen er. Vi bliver nødt til at sætte hårdt mod hårdt«.

LÆS OGSÅ [Ytringsfriheden er altså knægtet, hr. Lidegaard](#)

Er der andre ideer? Frankrig viser tydeligt, hvor sårbart et demokrati er. Men er det ikke demokratiets vilkår og styrke?

Jens Stoltenberg sagde det så flot og gribende efter Breiviks angreb i Norge, og Frankrigs Hollande har ekkoet ham: Vi skal ikke gribe til hævn og yderligere restriktioner, vi skal bekæmpe ondskab ved at stå sammen og holde fast på vore værdier, bevare vores åbne og demokratiske samfund.

For hvad er det dybest set, terroristerne vil? De vil ødelægge vores samfund. De foragter vores åbne samfund med ytringsfrihed, personlig frihed og retssikkerhed. Vi er alle bange for terror – også jeg – men jeg er trods alt mere bange for, at vi selv går forrest i at nedbryde vores samfund. Så går vi terroristernes ærinde. Så vinder de kampen. Det har taget hundreder af år at opbygge vores demokrati, men det kan nedbrydes med ganske få love.

Vores justitsminister udtaler, at danskernes tryghed er det vigtigste for hende. Men hvad med danskernes frihedsrettigheder? Hvad med grundloven? I mine øjne er det politikernes opgave at afveje befolkningens sikkerhed i forhold til dens frihedsrettigheder.

Vi er alle bange for terror ? også jeg ? men jeg er trods alt mere bange for, at vi selv går forrest i at nedbryde vores samfund. Så går vi terroristernes ærinde. Så vinder de kampen. Det har taget hundreder af år at opbygge vores demokrati, men det kan nedbrydes med ganske få love

Eva Smith

Allerede nu er mine studerende blevet mere forsigtige med at gå på nettet. Da jeg var ung, læste jeg Hitlers 'Mein Kampf' for at forstå Anden Verdenskrig. Men mine arabisktalende studerende tør i dag ikke gå ind på al-Qaedas hjemmeside. De tænker på deres jobmuligheder. Mine studerende vil heller ikke gå i demonstration længere efter at have set, hvad fredelige deltagere kan risikere.

Det er farligt for et samfund, når unge frivilligt begrænser deres informations- og ytringsfrihed. I ethvert samfund er det ungdommens rolle at være nyskabende, at sætte spørgsmålstegn ved det bestående og være rebelsk og oprørsk.

Tænk på de store reformer vort samfund er gået igennem de sidste 100 år: kvindernes valgret, fagbevægelsen, rettigheder for homoseksuelle og modstandsbevægelsen i krigens første år.

Nu betragter vi deres kamp som retfærdig, og rettighederne som en selvfølge. Men dengang var de et oprør mod det bestående og blev betragtet som farlige og nedbrydende for samfundsordenen.

Tænk, hvis PET dengang havde været på pletten med bekymringssamtaler og telefonaflytninger?

LÆS OGSÅ Truslen kommer i lige så høj grad fra højre

Naturligvis bliver vi bange og utrygge, når terroristerne ikke er fanatikere fra Palæstina eller andre desperate mennesker, men unge, der er opvokset i vores eget land, og som har haft de muligheder, vi tilbyder alle unge. Hvordan kan de finde på at vende sig mod det samfund, der har givet dem alt?

Måske bliver vi nødt til at indse, at vi netop ikke har givet dem alt. De lever udenfor i parallelsamfund. Det gør de i Frankrig, og det gør de også her. Parallelsamfund, der er præget af arbejdsløshed, fattigdom og håbløshed.

Så vidt jeg kan se, er den eneste vej frem den, der anbefales af den kloge politimand i Politiken 13. januar: »Giv dem en mentor«. Og det er jo også det, PET adskillige gange har fremhævet: »Hvis I som borgere vil gøre noget imod terrorisme, så lad være med at lukke de unge ude. Vis dem, at I opfatter dem som borgere på lige fod. Luk dem ind i vores samfund«.

Man angriber næppe et samfund, som man føler sig som en del af. For 250 år siden sagde Benjamin Franklin: »De, der er rede til at opgive en væsentlig frihed for midlertidig sikkerhed, fortjener hverken frihed eller sikkerhed«.

Del linket